

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Ocak - Haziran 2019, Cilt: 22, Sayı: 55

ISSN: 1301-966-X

Tübitak/Ulakbim, TR Dizin tarafından dizinlenmekte olan
Dini Araştırmalar Dergisi, 31.10.2017 tarihinden itibaren
INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL, ERIH PLUS,
PHILPAPERS: Bibliography of Philosophy,
BROWZINE Academic Journal Collections,
CROSSREF, İSAM Articles on Theology Database ile 11.11.2018
tarihinden itibaren ATLA Religion Uluslararası
indeksleri tarafından da dizinlenmektedir.

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Cilt: 22 Sayı: 55
Ocak - Haziran 2019
Altı ayda bir çıkar

Yayın Türü

Yaygın ve Süreli

Dizgi

Leyla TAŞKESEN

Baskı

Uzun Dijital Matbaacılık
Zübeyde Hanım Mah. İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48
06070 İskitler / ANKARA
Tel: (0312) 341 36 67

Basım Tarihi

Haziran 2019
ANKARA

Yönetim Yeri

Cihan Sk. No: 37/1 Sıhıyie/ANKARA

Yazışma Adresi

Dr. Fatma Çapcıoğlu
A.Ü. İlahiyat Fakültesi
Bahçelievler/ Ankara

İrtibat Telefonu

Mehmet Masatoğlu 0505 250 96 88
diniarastirmalar98@gmail.com
web: www.diniarastirmalar.com.tr
dergipark.gov.tr/da

Posta Çeki Hesabı

Şahin Kızılabdullah adına 5791754
Bahçelievler/ANKARA

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Hakemli Bilimsel Dergi
Altı ayda bir çıkar.

İmtiyaz Sahibi

Motif Yayıncılık Rek. Paz. ve Tic. Ltd. Şti. adına
Oğuzhan KUZUCU

Editör

Prof. Dr. Recai DOĞAN

Editörler Kurulu

- Prof. Dr. Cemal TOSUN/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Eğitimi ABD, Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Ahmet Nedim SERİNSU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Tefsir ABD, Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Ahmet Hikmet EROĞLU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Dinler Tarihi ABD, Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü,
Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Kamil ÇAKIN/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Hadis ABD, Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Ş. Şule ERÇETİN/Hacettepe Üniv., Eğitim Fak., Eğitim Yönetimi ABD, Ankara, Türkiye
Prof. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Sosyolojisi ABD, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Yıldız KIZILABDULLAH/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Eğitimi ABD, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Halide ASLAN/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, Ankara,
Türkiye
Doç. Dr. Tuğrul YÜRÜK/Çukurova Üniv., İlahiyat Fak., Din Eğitimi ABD, Adana Türkiye
Doç. Dr. Rabiye ÇETİN/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Kelam ABD, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Cemil KUTLUTÜRK/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Dinler Tarihi ABD, Ankara, Türkiye
Dr. Carrie York AL-KARAM/University of Iowa, Department of International Studies, Department of
Religious Studies, Iowa, USA
Dr. Öğr. Üyesi Hüsamettin KARATAŞ/Fırat Üniv., İlahiyat Fak., Dinler Tarihi ABD, Elazığ, Türkiye
Öğr. Gör. Dr. Fatma ÇAPCIOĞLU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Eğitimi ABD, Ankara, Türkiye
Ar. Gör. Dr. Şahin KIZILABDULLAH/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Kül. ve Ahlak Bilgisi
Eğitimi Böl., Ankara, Türkiye
Ar. Gör. Dr. Fatma KENEVİR/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Sosyolojisi ABD, Ankara, Türkiye
Ar. Gör. Dr. Emre ÜRER/Ankara Üniv., Tıp Fak., Çocuk Ergen Psikiyatrisi ABD, Ankara, Türkiye
Ar. Gör. Vahdettin ŞİMŞEK/Kırıkkale Üniv., İslami İlimler Fak., Din Eğitimi, Kırıkkale, Türkiye

Yazı İşleri Müdürü

Kaya KUZUCU

Danışmanlar Kurulu

- Prof. Dr. Abdurrahman Küçük (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Ahmet İnam (ODTÜ), Prof. Dr. Ali İbra Güngör (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Ali Rafet Özkan (Kastamonu Üniv.), Prof. Dr. Asım Yapıcı (Çukurova Üniv.), Prof. Dr. Baki Adam (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Durmuş Arık (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Harun Güngör (Erciyes Üniv.), Prof. Dr. Hilmi Demir (Hitit Üniv.), Prof. Dr. Hüsnü Ezber Bodur (Sütcü İmam Üniv.), Prof. Dr. Kamil Çakın (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Kazım Sankavak (Hacı Bayram Veli Üniv.), Prof. Dr. Kemal Polat (Amasya Üniv.), Prof. Dr. Mehmet Katar (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Mehmet Özdemir (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Mustafa Erdem (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Niyazi Akyüz (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Niyazi Usta (19 Mayıs Üniv.), Prof. Dr. Ömer Faruk Harman (İbn Haldun Üniv.), Prof. Dr. Ramazan Buyrukçu (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Ramazan Uçar (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Sönmez Kutlu (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Talat Sakallı (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Yunus Apaydın (Erciyes Üniv.), Prof. Dr. İbrahim Maraş (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Yahya Michot, Prof. Dr. Hans-Georg Babke, Prof. Dr. Ebrahim Moosa, Prof. Dr. Martin Thurner, Prof. Dr. M. Nazif Mohib Shahrani, Prof. Dr. John Hare, Prof. Dr. John Valk, Prof. Dr. Jules Janssens, Prof. Dr. Frank Grifell, Prof. Dr. Erdal Toprakçayan, Doç. Dr. Zuhdija Hasanović, Doç. Dr. Yusuf Gökalp (Çukurova Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Cengiz Çuhadar (Kastamonu Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Hakan Coşar (Kastamonu Üniv.), Doç. Dr. İbrahim Kaplan (Çukurova Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Murat Gökalp (Fırat Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Önder Bilgin (Akdeniz Üniv.), Doç. Dr. Tuğrul Yürük (Çukurova Üniv.)

Editör'den...

Dini Araştırmalar Dergisi, 22. Cilt 55. Sayısı ile siz kıymetli okuyucularımızın karşısında. Bu sayımız, on telif ve bir çeviri olmak üzere toplam 11 makale ve bir kitap tanıtımından oluşmaktadır. İlk makalemiz “Şiî Düşünce Sisteminde Efsânevî Hz. Fâtıma Tipolojisinin Referansları Üzerine Bazı Mülahazalar” başlığı ile Güldane Gündüzöz tarafından İngilizce olarak kaleme alındı. Makalede Hz. Fâtıma imajının, Şiî literatüründe, imamet, velayet ve şefaath gibi üst kavramların oluşumunda bir referans olarak alınması incelenmektedir. İkinci makale, Kenanç Sevinç'e aittir ve “Dehşet Yönetimi Kuramı Açısından Ölüm Kaygısının İngiltere'de Müslümanlara Yönelik Tutumların Üzerindeki Etkisi” başlığını taşımaktadır. Bu makalede, İngiltere'de 50 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen bir deneyle; ölümün hatırlatıldığı bireylerin, ölüm kaygısının üstesinden gelmek için kendi kültürlerine yöneldiklerinde, diğerkültürlere yani dış gruplara veya onların üyelerine karşı önyargı geliştirdikleri veya onlara karşı olumsuz tutumlar edindikleri iddiası test edilmektedir. Aybiçe Tosun “Yaratıcı Dramanın Din Eğitiminde Ritüellerin Öğretimine Etkisi” makalesinde, bireyin kişisel gelişimi ve toplumsal uyumu açısından önem taşıyan ritüellerin, yaratıcı drama yoluyla öğretiminin öğrenciler ve eğitim süreci üzerindeki etkilerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. “Batılı Münekkitler ve Dozy'nin Kur'an-ı Kerim, Vahiy ve Hz. Muhammed'e Yönelik Tenkitlerine Müslümanların Cevabı: Filibeli Ahmed Hilmi Örneği” başlıklı makalesinde Yasin Yılmaz, Filibeli'nin Kur'an'la ilgili yaptığı değerlendirmeler ile “Dozy ve emsali” dediği bazı Batılı müelliflerin eserlerinde vahyin keyfiyetine yönelik olarak yaptığı itirazlar ile Hz. Peygamber'e sara ve histeri hastalığı ithamları karşısında ortaya koyduğu karşı görüşleri üzerinde durmaktadır. “Ana Akım Medyada Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerine Dair Yansımalara Eleştirel Bir Bakış” adlı makalesinde Sümeyra Arıcan, öğretmenlerin sosyal statülerinin toplumsal görünürlük yansımalarından biri olarak ana akım medyadaki sunumlarını, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenleri örnekleminde eleştirel bir incelemeye tabi tutmaktadır. “Kastamonu, Manas ve Oş İlahiyat Fakülteleri Öğrencilerinin Felsefe Dersine Yönelik Tutumla-

rı” başlıklı makalede Cengiz uhadar, ilahiyat ğrencilerinin felsefe dersine yönelik tutumlarını, bu tutumlarının din-felsefe ilişkisine yönelik inançlarına göre farklılaşp farklılaşmadığını tespit etmeye çalışırken; Elif Kara, “Dini İnancın Bilişsel Davranışçı Terapiye Entegresi” adlı makalesinde İslam inancının BDT’ye nasıl entegre edilebileceğini araştırmayı ve bunun örneklerini sunmayı amaçlamaktadır. M.Alparslan Küçük “İsa’nın Doğumu-İkonografi İlişkisi Üzerine” adlı makalesinde, Hz. İsa ve ikonograjı ilişkisini ele almakta; Dilek Sevin ve Kübra Şen “Öğretmenlerin Rekreasyon Aktivitelerine Katılım Düzeyleri ile Yaşam Mutluluğu ve İş Performansları Arasındaki İlişki” adlı makalelerinde iş yaşamında stres, yorgunluk, monotonluk gibi olumsuz koşullardan etkilenen öğretmenlerin, boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerini ve katıldıkları aktivitelerin, yaşam mutluluğu ile çalışma performansına olan etkisini Balıkesir ilinde Karesi ve Altıeylül ilçeleri örneğinde incelemektedirler. İsa Kanık ise “İnsanın Sorumluluğu Bağlamında Kur’ân’da Nimet Kavramı” adlı makalesinde, insanın sorumluluğu bağlamında Kur’ân’da nimet kavramını izah etmeye çalışmaktadır. Çeviri makalemiz Nurullah Sat tarafından Musa Carullah Bigiyev’e ait “Türk Tatar Milleti” makalesinin Japonca aslından yapılmıştır. 1941 yılında Japonya’da yayınlanan bu makale, o dönem Sovyetler Birliği sınırları içinde yaşayan Türk halklarının nüfusunun temellerini ayrıntılı bir şekilde anlatmaktadır. Bu sayıda yer alan kitap tanıtımımızda ise Burhan Baltacı, Saraybosna Gazi Hüsrev Bey Kütüphanesi 1206/2 Numarada Kayıtlı El Yazması Eseri bizlere tanıtılmaktadır. Bu vesileyle 55. Sayımıza yazar ve hakem olarak emek veren tüm bilim insanlarına teşekkür eder, tüm okuyucularımıza esenlikler dilerim.

Prof. Dr. Recai DOĞAN

İÇİNDEKİLER

9 • Güldane GÜNDÜZÖZ

SOME IDEAS ON THE REFERENCES OF LEGENDARY TYPOLOGY OF THE HOLY
FÂTİMAIN SHĪ'Ī THOUGHT SYSTEM

*Şiî Düşünce SistemindeEfsânevî Hz. Fâtıma TipolojisininReferansları Üzerine
Bazı Mülahazalar*

27 • Kenan SEVİNÇ

DEHŞET YÖNETİMİ KURAMI AÇISINDAN ÖLÜM KAYGISININ İNGİLTERE'DE
MÜSLÜMANLARA YÖNELİK TUTUMLARIN ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

*The Effect of Death Anxiety on Attitudes towards Muslims in the UK:
A Terror Management Theory Perspective*

51 • Aybiçe TOSUN

YARATICI DRAMANIN DİN EĞİTİMİNDE RİTÜELLERİN ÖĞRETİMİNE ETKİSİ

Teaching Rituals Through Creative Drama in Religious Education

77 • Yasin YILMAZ

BATILI MÜNEKKİTLER VE DOZY'NİN KUR'AN-I KERİM, VAHİY VE
HZ. MUHAMMED'E YÖNELİK TENKİTLERİNE MÜSLÜMANLARIN CEVABI:
FİLİBELİ AHMED HİLMİ ÖRNEĞİ

*Western Criticsan and the Answers of Muslims to Criticism of Dozy on Quran, Revelation and
the Prophet Muhammad: the Example of Flibeli Ahmed*

97 • Sümeyra ARICAN

ANA AKIM MEDYADA DİN KÜLTÜRÜ ve AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENLERİNE
DAİR YANSIMALARA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

*A Critical Approach on the Reflections of Religious Culture and
Moral Knowledge Teachers in the Mainstream Media*

121 • Cengiz ÇUHADAR

KASTAMONU, MANAS VE OŞ İLAHİYAT FAKÜLTELERİ ÖĞRENCİLERİNİN
FELSEFE DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI

*An Assessment of Kastamonu, Manas and Osh Faculties of Theology Students' Attitudes
towards Philosophy Courses*

159 • Elif KARA

DİNİ İNANCIN BİLİŞSEL DAVRANIŞCI TERAPİYE ENTEGRESİ
Integration of Religious Beliefs into Cognitive Behavioural Therapy

181 • Mehmet Alparslan KÜÇÜK

İSA'NIN DOĞUMU-İKONOGRAFİ İLİŞKİSİ ÜZERİNE
A Study on the Relationship between the Birth of Jesus and Iconography

213 • H. Dilek SEVİN - Kübra ŞEN

ÖĞRETMENLERİN REKREASYON AKTİVİTELERİNE KATILIM DÜZEYLERİ İLE
YAŞAM MUTLULUĞU VE İŞ PERFORMANSLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ
*The Relationship between Teachers' Level of Participation in Recreation Activities and
Life Happiness, Job Performances*

233 • İsa KANİK

İNSANIN SORUMLULUĞU BAĞLAMINDA
KUR'ÂN'DA NİMET KAVRAMI
The Notion of Blessing in the Qur'an in the Context of Human Responsibility

259 • Musa Carullah BİGİYEV - Çev. Nurullah SAT

ÇEVİRİ
TÜRK TATAR MİLLETİ
Turkish Tatar Nation

269 • Burhan BALTACI

KİTAP TANITIMI
Saraybosna Gazi Hüsrev Bey Kütüphanesi 1206/2 Numarada Kayıtlı El Yazması Eser